

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Évra	100 L.
6 hónapra	50 L.
3 hónapra	30 L.
1 hónapra	2 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMONKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

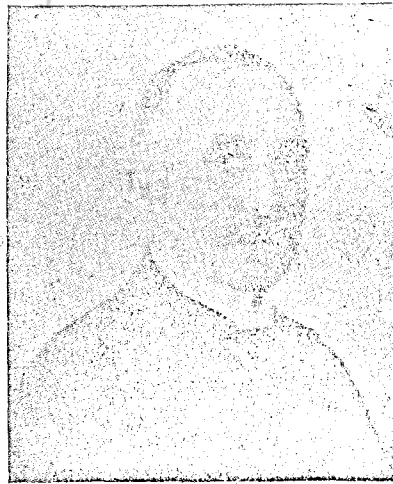
Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám

A magyar dal diadalmas ünnepe.

Diadalmas ünnepe volt a magyar daloknak. Három napon át tartott a romániai Magyar Dalos-Szövetség versenye Marosvásárhelyt és három napon át áldozott a székelymaros közönsége testvéreivel együtt a lélek legszebb virágának: a dalnak. A segesvári Petőfi-napok diadalmas ünnepe óta nem nyitott meg az erdélyi magyar dal olyan pompázatos ünneplésével és nem forrtak úgy össze a lelkek, mint abban a káprázatosan kulturális ünnepen, melynek szeptember 15. és 18. napjain Marosvásárhelyt ünnepelték.

A lelkek megittasultak, elcsüggedtek, szívük megvigasztalódtak, életteljes érzések elsimultak s az összegyűlt erdélyi magyarok ezrei adták egybe az ének, a dal, a zene, a csodás világában. És ez nem is lehet másként. A Teremtő szellemessége gondoskodott arról, hogy amint a természetben a hermafrodit megújulás követi, úgy az emberi lélek is az örök hullámmozgásból áramlatának legyen alávetve. A bánatot öröm váltja fel, a fáradtságot közöny meddősége után a hirtelenség áldást hozó munkát következik. Minő csodája a Teremtő munkájának, hogy érzések, gondolatának nemcsak szóval, hanem írásban tud kifejezést adni, és ezeken keresztül fenségesebb forrás: a zenében és dalban is. A romániai Magyar Dalos-Szö-

vetség marosvásárhelyi országos dalosversenye nagy tanúságot hozott az erdélyi magyar népünk számára. Az a gyönyörűségű verseny, melyben a magyar nép fiataljai különböző rétegeiből alakult 33 dalárda résztvevő, nemcsak az

Incédy Joksmann Ödön.

énekművészet óriási haladásáról tett gyönyörű tanúságot, de az erdélyi magyarság lelkét új érzésekre, új utakra vezette és irányt mutatott arra, hogy ha élni akarunk szülőföldünk szerette rögein, akkor édes anyanyelvünk és faji kulturánk fejlesztő munkájában a dal művelését is párszínűvé kell fogunk. Ennek a gondolatnak lett fogadalmas munkása az a néhány lelkes férfiú, aki három évvel ezelőit egy táborba, egy zászló alá, a Romániai Magyar Dalos-

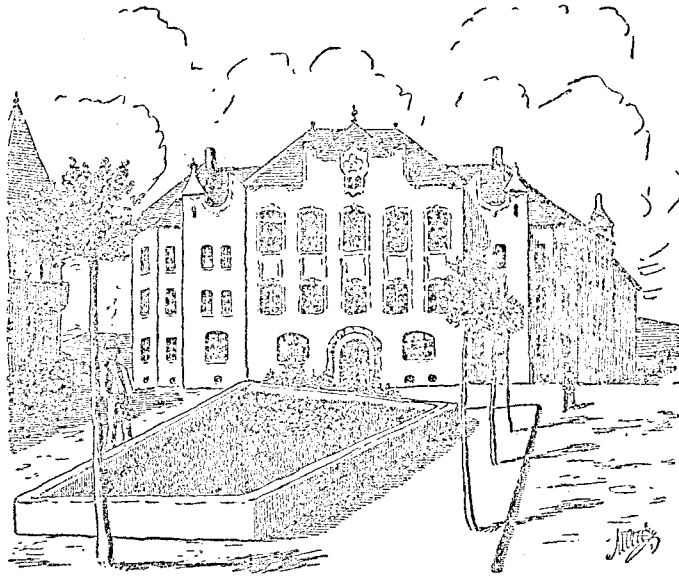
Szövetségbe tömörítette azokat, akik a lelkek viharos, bús vergődésében dallal igyekeztek megnyugtató erőt adni az erdélyi magyarság szive dobbanásának.

Incédy Joksmann Ödön, mint a szövetség elnöke, Tárca Bertalan mint főtájtár, Nemes Elemér, Metz Albert dalszerzők és a többi lelkes vezető munkája az erdélyi magyarság egyetemének olyan kulturális ünnepet adott, mely örömmel tölt el minden szívet és szomjazó lelki világunk számára üdítő forrást nyújtott.

A marosvásárhelyi dalosverseny programjába illesztett számok: az érkező dalosok fogadtatása és közgyűlés az első napon; a tulajdonképpeni versenyek a második napon, melyen 30 dalárda és dalkör egész napon át versenyzett a pálmáért s amelyen a hivatásos zeneművésztől az egyszerű falusi földművesig mind sorompóhoz állt a magyar dal kulturájának munkálására: meggyőzték bennünket a magyarság magas kultúrális hivatásáról Erdély földjén.

Hát a Dalosszövetség közgyűlése, mely szeptember 8-án folyt le s amelyen a több ezerre menő hallgatóság előtt Incédy Joksmann Ödön elnök oly gyönyörű szavakban mutatta meg a követendő utat jövőre s amelyen Tárca Bertalan lélekrelható mely-

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS COLLÉGIUM

séggel emlékezett meg az egyszerű székely földmives sorból a dal felkent papjai közé emelkedett *Seprődi János* tanárról, ki a magyar zenének, a magyar dalnak nemcsak tudományos buvára, de lelkes művelője is volt. És milyen szivbemarkoló hatása volt a *Metz Albert* marosvásárhelyi zeneiskola igazgatóról szóló megemlékezés, melyet *Antalffy Endre* tanár mondott ragyogó szónoki készségével. Ez az emlékbeszéd méltó *Metz Albert* emlékéhez, melyet méltóan egészített ki az a jelenet, mikor a dalosok és a közönség ezrekre menő tömege vonult ki a művész sírjához, hogy *Kovács Elek* emlékbeszédével és 14 dalárda együttes dalával rójja le hálaát és kegyeletét a megboldogult dalköltő iránt.

Marosvásárhely és vidéki közönsége nemcsak ünnepelte, de vendégszeretetének forró ölelésével szorította szívéhez a vendégdalosokat s három napon át folyton növekedő érdeklődéssel vett részt nemcsak az ünnepélyeiken, de zsufolásig töltötte meg a kulturpalota óriási hangversenytermét.

Az ünnepély utolsó esti hangversenyét pedig a nagy érdeklődésre való tekintettel két sorozatban kellett előadni, mert az óriási terem egyszer nem volt képes befogadni a közönséget. Valóban a vásárhelyi dalosverseny diadalmas ünnepe volt a magyar faji

öntudatnak és a magyarság egyik kulturképességének, a *dalnak*.

Daloljunk hát bánatunkban, örömmünkben, verejtékes napi munkánkban éppen úgy, mint szórakozásainkban, mert a dal felemel, vigasztal és elvezet arra a mezőre, melyen édes nyelvünk, faji kulturánk fejlesztésén újból dolgozhatunk és a sziveken keresztül szivekhez férközhetünk!

*

Az országos magyar dalos verseny nyertesei.

Férfikar. Az első csoport elsődíját két teljesen egyenlő művészi vonalon álló teljesítményért, a következőleg ítélte oda a bíráló bizottság:

Brassói Magyar Dalárda, Temesvári Dalkör. II. a) díjat nyert a Tordai Magyar Dalkör, II. b) díjat Kolozsvári Iparos Dalegylet Dalköre. III. díjat nyert a Kolozsvári Törekvés dalegylet. A *férfikar II. csoportjában*: I. a) díjat nyerte a Csikszeredai Dal és Zeneegyesület. I. b) Temesvári Glória Dalegylet, II. a) a Nagyvárad Acélhang Dalkör, II. b) a Székelyudvarhelyi Székely Dalegylet, II. c) Szászrégeni Magyar Polgári Dalkör. III. a) Szepsiszentgyörgyi Magyar Dalárda, III. b) Nagykárolyi Dalegyesület, III. c) Nagynyedői Iparos Dalárda. Jutalmat kapott a Magyarfenesi Dalkör. Dicséret oklevelet: a Dési Polgári Dalkör, a Nagyszebeni Református Énekkar, a Kolozsvári Munkások Egység Dalköre, a Gyergyószentmiklósi Dalegylet.

Férfikar III. a) csoport I. díj Kolozsvári Csizmadia Dalkör, II. díj Szatmári Iparos Otthon Dalköre. *Férfikar III. b)* csoport. I. díj Zágoni Dalkör, II. díj Felvinci Férfi Dalegylet, III. díj a) Magyardecsei Földmives Énekkar, III. díj b) Beresztelki Ref. Egyházi Dalkör.

Vegyeskar I. csoport I. díj Csikszeredai Dal és Zeneegylet.

Vegyeskar II. csoport I. díj Nagynyedői Templomi Vegyeskar, II. díj Kolozsvári Munkások Egység Dalköre. A külön női kar csoportjában nem adott díjat a bíráló bizottság.

*

Mind a bizottság, mind a közönség nélkülözötte a magyar népdalárdák nagyobb számú részvételét a versenyben. Az elmaradást a nyári munkaidőnek tudjuk beírni. Ép ezért meleg rokonszenvvel fogadta a jutalmazott *magyarfenesi magyardécsei* és *beresztelki földmives dalosokat*, kiknek teljesítménye teljes művészi határokra járt. Különösen *ünnepelte a fenesieket*, kiknek dalárdája több mint 25 éves és élén *Bárdos Péter* elnök áll. Magyar földmives testvérek! Vegyetek példát a fenesiektől, a decseiektől s a beresztelkiektől. Alakítsatok dalárdát és gyönyörű magyar dalainkat ne az utcán, ne a korcsmában, hanem a dalárdában énekeljétek szívvvel, lélekkel, hogy szívetek nemesüljön.

Orbán Balázs

Németek helyzete Magyarországon
A kisebbségek helyzetét Magyarországon a békeszerződések szellemében rendezték. Gróf Bethlen miniszterelnök különös gonddal öröködi azon, hogy az új nemzetiségi törvények minden téren érvényesüljenek. A magyarországi németek közelebből nagy kulturális összejövetelt tartottak s ezen alkalommal meglehetősen hangulatos ünnepélyt tartottak gróf Bethlen miniszterelnöknek a nemzetiségek iránt tanúsított jóakarataért. Együttal kifejezték, hogy német nyelvű kultúrájuk megtartása mellett is hű polgárai kívánnak lenni Magyarországnak. Gróf Bethlen miniszterelnök hasonló melegséggel válaszolt s hangsúlyozta, hogy a magyar állam főcélja polgárainak lelki békéjét és kulturális szabadságát biztosítani.

A telepések ügye.

Múlt számunkban röviden kö-
szük, hogy Genfben a telepések
panaszáról úgy döntött a Nép-
szövetségi tanács, hogy elfogadta
román kiküldött ajánlatát, mely
erint a telepéseknek kártérítésül
összesen hétszáz ezer francia arany
frankot fog a kormány fizetni. Az
előző beérkezett híradások alap-
ján módunkban áll közlésünket
egészíteni.

Az előadó Mello Franco brazili
kiküldött volt. Ő részletes
beszámolója rendén megállapította,
hogy az agrárreform folytán 2285
hektáros károsult, kiknek összesen
2285 ezer 101 holdjából 24 ezer
holdat sajátítottak ki. *Megállapi-
ta az előadó azt is, hogy az
agrártörvény 10. §-a, melynek
célja a kisajátítás történet, ellen-
ben a békeszerződéssel.* Ennek
közébe ő maga ajánlotta Titulescu
miniszternek megbízott már ismertetett
ajánlatának elfogadását, mert véle-
ménye szerint csaknem leküzd-
hető nehézségekbe ütköznek a
tervezett földeknek természet-
ellenes visszaadása. A Népszö-
vetségi tanács ezt az előadói
ajánlatot elfogadta s így keletke-
zik az ismert határozat.

A román lapok egyrésze, közöt-
te a kormány félhivatalos lapja,
a *Viitorul* is, a Népszövetségi
tanács határozatát a román kor-
mány győzelmének tekinti. Őszin-
te megvalljuk, nem tudjuk, hogy
Románia látják a győzelmet. Abban
bizonytalanra sem, hogy a *pártat-
lant és tárgyilagosa előadó véle-
ménye szerint az agrártörvény
elfogadása s ennek folytán a
kormányának a telepésekkel szem-
ben követett eljárása ellentétben
a békeszerződéssel.* Ez a meg-
állapítás minden lehet, csak győ-
zelmem nem.

Ha pedig nem ez a kormány
győzelmé, akkor csupán az lehet,
hogy a telepések nem kapják
meg a földjeiket, hanem kártérítést
kapnak, még pedig 24.000 hol-
d összesen és mindössze 700
francia arany frankot, mely
összeg kb. 38 millió leinek felel

meg. Könnyen ki lehet számítani,
hogy a kártérítési összegből hold-
danként alig esik egy-egy holdra
1500 lei akkor, amikor átlagban
legalább 15 ezer leit kell számítani
egy hold valódi forgalmi értéké-
nek. Tehát az eddigi döntés sze-
rint a telepések valószínű káruk-
nak csupán egytized részét kap-
nák meg. Ez mindenesetre nagy
nyereség az államkincstárra nézve,
de győzelemnek alig lehet tekin-
teni, mert a kis emberek vagyona-
nak elvételével alig büszkélkedhe-
tik az állam.

Különben a kártérítési összeg
aránytalan csekély voltáról az elő-
adót a telepések képviselője, dr.
Tornya Gyula azonnal értesítette
s más tekintetben is történt intéz-
kedés, hogy a Főtanács ülése előtt
a helyzet valódi képe kialakuljon.

Azt pedig minden körülmények
között meg kell állapítanunk, hogy
a Népszövetségi tanács döntésé-
ben a telepések panaszának alap-
os volta elismerésre talált s velük
szemben megértés nyilvánult meg.

BELPOLITIKA

A párton belül vagy a párt ellen?

Multkori cikkünkre, melyet arról
írtunk, hogy van-e kiskisgazda-pártra
szükség, helyreigazító sorokat kap-
tunk Bárdos Péter magyarfenesi
gazdától. Azt írja Bárdos Péter,
hogy örülne, ha birtoka elérné az
ötven holdat. De még azt sem éri
el. Vagyis a 40—50 hold közötti
terjedelmű a birtoka.

Közöljük ezt a helyreigazítást,
mert az igazság a legfőbb célunk
mindenben. Még szívesebben kö-
zölnénk azonban olyan helyreiga-
zítást Bárdos Péter tollából, mely
arról szólana, hogy nincs szándé-
kában kísérletet tenni annak a
Magyar Pártnak megbontására,
mely a felekezeti s társadalmi
széttagoltság mellett az egyetlen
összetartó kapocs s találkozási
hely az erdélyi magyarság szá-
mára.

Mi azt hisszük s fel is tesszük,
hogy Bárdos Péter ezt nem is

akarja. Amit ő akar, úgy érezzük,
az elhanyagolt mezőgazdasági
szempontoknak és érdekeknek
erőteljesebb s lendületesebb kép-
viselése, úgy, hogy azért az erdélyi
magyar nép politikai egysége sér-
tetlenül megmaradjon. Bárdos
Péter látja a célt, amelyet mi is
látunk. Az út dolgában azonban,
mely oda vezet — úgy látszik —
bizonytalanságban van. A kiskisgazda
párti jelszó egész bizonyosan
félreértésekre vezetne. Olyan félre-
értésekre, melyektől Bárdos Péter
riadna vissza a legjobban, ha majd
meglátná romboló, pusztító hatá-
sát.

Ezzel szemben a cél egészen
biztosan elérhető a Magyar Pár-
ton belül is úgy, hogy ott föld-
műves szervezet létesüljön, mely-
nek erőteljes kiépítésében Bárdos
Péterrel együtt mindenki részt
venne, akinek erre hivatottsága
van s kit a földművesek bizalma
erre kijelöl.

Amint jól értesült helyről tud-
juk, egy ilyen gazdasági szervezet
létesítését a Magyar Párt tervbe
is vette. Nincs tehát akadálya
annak sem, hogy kiskisgazdáink a
párton belül szakosztályba tömö-
rüljenek s ezzel a maguk érdekét
is teljes erővel védelmezzék és a
magyar egységet is megtartsák.
Azt hisszük, hogy a magyar érde-
ket ez uton fogjuk okosan és ered-
ményesen szolgálni.

Amikor nem állják útját az igaz-
ságoknak. Csikmegye népe a tavasszal
a legnagyobb lelkesedéssel vonult föl
a szenátorválasztásra, hogy egy aka-
rattal tegyen biznyságot jogaihoz való
ragaszkodásáról. A kormány hivatalos
közvegyei alig egy százalékát tették a
szavazóknak és így érthető a magyar
lakosságú vármegye népének elkese-
redése, amikor a hivatalos összeszám-
lálás eredménye a leadott 6500 szava-
zathoz csak 2000-t juttatott a magyar-
ság jelöltjének. Keserű csalódás érte a
csiki népet állampolgári jogának ilyen
kigunyolásával. A liberális párt gazda-
gabb lett egy szenátor mandátummal,
de ezzel szemben megingatta egy egész
megye igazságszerető népének bizal-
mát a törvények iránt, amelyeket bün-
tetlenül taposhatnak sárba saját őrei és
végrehajító közvegyei.

A csiki nép az ünnepeken ejtett su-

lyos bántalommal nézett a mezőgazdasági kamarai választás elé, amelytől csak érelmeinek megisméltődését várta. Az volt a nép meggyőződése, hogy hiábavaló minden jog és igyekezet, mert úgy sem engedik érvényesülni a magyarságot. Míg a nép a legutolsó napig is csaknem tájékozatlanul és szervezetlenül azon tanakodott, hogy érdemes e elvesztegetni hiába a drága napot, addig a vármegye különben köztiszteleiben álló prefektusa hivatalos és bizalmas összeköttetései révén megtett mindent a törvény keretein belül, hogy a hivatalos listát győzelemre vigye. Igyekezetében segítségére volt a hivatalos listán szereplő hat magyar jelölt is, kik községeikben szereztek híveket a liberális listának. Sokakat zavarba ejtett az a hír is, hogy a Magyar Párt megegyezett a liberális párttal, amit a más vármegyéről közölt újsághírek is igazolni látszóttak. Minthogy elhalasztásról is beszéltek, sokan még a választás napjának reggelén sem tudtak bizonyosat és hiába fordultak ez irányban a hatósági személyekhez. Különvonatról is hallottak, de hiába várták és sokan lemaradtak a zsúfolt rendes vonatról is. A választás eredménye iránt nem is érdeklődtek. Szinte hihetetlennek tartották tehát a napok múlva jövő hírt, hogy a magyarság jelöltjei 2363 szavazattal győztek a liberálisok 566 szavazatával szemben.

Ilyen körülmények mellett lefolyt választás számadatai is meggyőzhetnek mindenkit arról, hogy igazság szerint milyen egyhangu eredménnyel kellett volna zárulnia a magyarság jelöltjére nézve a szenátorválasztásnak, amelyre fölkészülten és lelkesedéssel jelent meg a csiki nép.

E választások után még erősebben hangsúlyozzuk, hogy a magyarságnak még a győzelem reménye nélkül is egyöntetűen kell megragadnia minden alkalmat arra, hogy jogaihoz való törhetetlen és csüggedést nem ismerő ragaszkodásával bizonyítsa, hogy él és élni akar.

A kormányának is be kell látnia, hogy a törvények tisztelete az ország létérdeke, amelyet nem szabad fölázdosni pártérdekéért. Tiszteletet és bizalmat csak olyan törvények érdemelnek, amelyeket meg nem sérthet büntetlenül senki, tehát még a hivatalos közegek sem. Ahol a törvényes jog és igazságos törvény uralkodik, ott törvényisztelet, rend, béke és megértés is van.

Csiki.

Elkeseredett harcok az északi megyék beosztásánál. A megye-beosztási tárgyalások még most sem

nyertek befejezést s az északi, határmenti megyék minden befolyásukat latba vetik, hogy mindegyik győztesként kerüljön ki a harcokból, ahol sajnos, gyakran az egyéni érdek legyűri a közérdeket. Hogy mindegyik győzön, az már csak azért sem valószínű, mert egy vármegye csak a vele szomszédos megye rovására nyerhet új területeket, tehát vesztes is kell, hogy legyen. Az előjelek azt mutatják, hogy az északi megyék közül főképpen Szatmármegye fog szenvedni nagyobb veszteségeket, amennyiben a nagykárolyi járást e megyéből Szilágymegyéhez csatolják s Szatmármegye székhelyének Nagybányát teszik meg.

A nagykárolyi hatóságok ebbe nemcsak, hogy nem akarnak belenyugodni, hanem kissé túlzó követeléseket is kilátásba helyeztek. Ugyanis ahhoz ragaszkodnak, hogy ha a kormány a nagykárolyi járást elszakítását valóra váltaná, úgy Szilágymegye a nagykárolyi középületekkel megkárosított Szatmármegyét az épületek építési költségének 65 százalékaival kell, hogy kárpótolja s még egyéb hasonló igényeket is támasztanak, amelyek együttvéve mintegy *kétszázmillió lej* terhet jelentenének Szilágymegye számára. Ugyanis abban a reményben vannak, hogy így Szilágymegye lemond a nagykárolyi járásról.

Biharmegye is aggódik az elszakításáért, amit szintén Szilágymegyéhez akarnak csatolni s ebben a tárgyban Nagyváradon már tiltakozó gyűléseket is tartottak.

Érdekes az is, hogy a háboruszkodó megyék közül éppen annak a megyének van legtöbb esélye az elvéréssre, amelynek legtöbb párfogója van a kormányánál.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Déson, Olcsószentmihályban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagyenyed-Torda-Aranyos vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda. Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely.

Áruraktárai a vasúti állomás mellett. — Befizetéseket elfogad, váltókat lezárt, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankeszköz üzletet előnyösen végez. — Safe deposit! Engedélyezett devizahely!

KÜLFÖLD

Próbálkozások a béke megteremtésére.

A nagyantant államai tovább folytatják azokat a kísérleteket, amelyekkel a mai állapotokat állandósítani s ezen az alapon a békét biztosítani lehetne. A „biztonsági szerződés”-ről Londonban tárgyalnak. A szakértő bizottság munkálatait befejezte és majdnem minden kérdésre nézve megállapodásra jutott. A szakértői véleményt a nagyantant külügyminiszterei áttanulmányozták és kijelentették, hogy az előkészítési munkát már befejezettek tekinteni.

A Népszövetség most együtt ülő tanácsa nyilvános tárgyalás rendjén foglalkozni a kérdéssel a legközelebből érdekeltebb állam: Franciaország külügyminisztere Briand békepolitikáját teljes egészében elfogja terjeszteni. Előzetes nyilatkozata szerint egész politikájának csak a célja, hogy Németország és Franciaország között békét teremtsen s nyilatkozata után szerinte már csak Németországon fog állani a kérdés végleges rendezése.

A szakértői munkát részleteit természetesen még nem ismerik, azonban már is kiszivárgott, hogy *szelütközés esetén a közvetlenül érintett hatalmak a béke és háború fölött önmaguk nem határozhatnak.*

Ezzel a nagyjelentőségű ténnyel kapcsolatosan még más úton is igyekeztek az általános békét előkészíteni. Párizsban befejezték a 24-ik világbéke kongresszust, amely nagy ünnepélyesség között kívánta az általános leszerelés a gyarmati háborúk áldozatainak úrvölzetét küldje és a marokói háború felett megbotránkozását fejezte ki.

Painlevé francia miniszterelnök Genében fogadta a diák gyűlés küldöttjeit. Beszédében az általános béke nagy jelentőségének kiemelése mellett arra buzdította az egyetemi fiatalságot, hogy az *Európai Egyesült Államok megalkotására irányítsák jövőbeni működésüket.* Chamberlain angol külügyminiszter pedig arra kérte a világsajtó képviselőit, hogy működésüket csak a népközi béke és egyetértés munkájára vezessék.

Mindenesetre nagy jelentőségű, hogy a világ hatalmasai ily buzgósággal foglalkoznak az emberiség békéjének

Vásároljon a **PARISIEN**-áruházban Cluj-Kolozsváron

Rogala Ferdinánd 12. számú utcán, ahol minden arccal a legkedvezőbb áron vásárolhat.

sával. Ehez azonban elsősorban az szükséges, hogy minden államban előleg legyen béke, nyugalom és elégedettség, ezt pedig csak teljes igazságos és egyenlő bánásmód lehet elérni.

Lesz Magyarország királya?

Egy ismert angol újságíró a „Daily Press” megbízásából két hetet töltött Magyarországon, s most tette közzé cikkét, amely Magyarországgal foglalkozik.

Elsősorban a magyar királykérdést vizsgálja, annál is inkább, mivel ez a ma érdeklí ma legjobban az angolokat. A cikkének címe: *Egy gyermek — Magyarország királya*, amelyben részben foglalkozik a magyar trón jelenlegi jelöltjével. Megállapítja, hogy a gróf Drássy és Apponyi vezetése alatt az „Ottó párt” a legnagyobb a különböző királypártok között és hogy a gróf Ottónak van a legtöbb kilátás a magyar trónra.

A monarchisták vezetői mindazonáltal akarják várni, míg Ottó 16 éves lesz, csak akkor hajlják végre tervüket.

A cikk további részében részletesen foglalkozik a magyar korona többi jelöltjével. Másodsorban *Frigyes* főherceg fiáról ír, aki a kommunizmus ellen egy ideig erős párttal rendelkezett, ma már azonban csökkentek kilátásai. A magyar trón jelöltjei közé sorolja *Vanderbilt Gladys férjét*, gróf *Richenyi Lászlót* is, azonban hozzáteszi, hogy a newyorki magyar követ, *Vanderbilt család* milliói foglalnak állást. Megemlékezik még *Ferenc Ferdinánd királyfiáról*, aki jelenleg Bécsben él, és hasonlóképpen igényt támaszt a magyar trónra. Mindamellel — fejezi be a cikk — mégis Ottónak van a legtöbb reménye arra, hogy elfoglalja a magyar trónt s száműzetéséből helyén állandóan felségnek szólílják. Az angol politikai körökben nagy érdeklődéssel kísérik a Magyarországról jövő cikkeket, mivel az utóbbi időben a magyar trónra való esélyt több ízben esett szó arról, hogy az angol királyi család tagjai hajlandóak lennének a lengyel, vagy magyar trón elfoglalására, ha erre illető körök felkérnék őket.

A lengyel arisztokraták tudvalegőleg *györgy yorki* herceg második fiát jelölték a lengyel trónra, azonban ennek a tervnek nem sok híve van. Ezzel szemben sokkal kedvezőbben néz meg egy angol hercegnek a magyar trónra való jutását. Az angol királyi család rokonságban van herceg *Richenyi* és gróf *Redey* családjával, a *Teck Francis* révén, akinek leá-

nya *Mária Augustya, V. György angol királynak a felesége.*

Igen sokan vannak a magas arisztokráciában, akik szívesen látnák a királynőnek 1868-ban született fivérért Alexander cambridgei herceget a magyar trónon.

A herceg Magyarországot igen jól ismeri, mivel 1904 től 1909 ig a bécsi angol követségen katonai attasé volt. Jellemző, hogy nem csupán az angol arisztokrácia, de az egész angol közvélemény rokonszenvvel kíséri ezt a gondolatot. Ennek a szimpátiának természetesen gazdasági háttere van: Anglia lehetőleg új területeket és piacokat akar szerezni ipara és kereskedelme részére s mindenekelőtt szeretné gazdaságilag meghódítani a Balkánt, melynek elérésére legalkalmasabb lenne, ha angol herceg ülne a magyar trónon.

A marokkói harcok. A marokkói harctéren megkezdődött a francia támadás s végre a spanyoloknak is sikerült hosszú és véres harcok után legyőzni a riff-kabillók ellentállását s csapataikat Afrikában partra szállítani. Abd el Krim teljes erejével elkeseredetten védekezik és egyhelyen csapatai áttörték a spanyol arcvonalat.

A moszuli kérdés. Ázsiai Törökországnak igen értékes tartománya volt Moszul, melynek egy jelentékeny részét a békeszerződés angol befolyás alá helyezte, kárpóttául a franciáknak Szíriában adott előnyökért. A törökök természetesen nem akarnak ebbe bele nyugodni s emiatt köztük s az angol megszálló hatalom között állandó sürölődés volt, mely végeredményben a Népszövetség elé került. A Népszövetségi tanács semleges szakértői bizottságot küldött a helyszínére, amelyben többek között a kiváló magyar földrajztudós, *Teleki Pál* gróf is részt vett. A szakértői bizottság jelentését most tárgyalta a Népszövetségi tanács. A tárgyalás rendén igen heves összetűzés volt az angol és török kiküldöttek között, végeredményben azonban az angol kiküldött azt kérte, hogy a *Népszavazást rendeljen el a vitás területen.* Igazságosabb megoldást másképpen nem is igen lehet elképzelni.

Járványos betegségek

tífusz, tuberkulózis, difteria
vörheny stb. ellen haszná-
ljuk a Kolozsvári

Heinrich József-féle

Szt.-László fertőtlenítő pipare-
szappant.

Sulyuan, illatban, minőségben tel-
jesen a régi. — Kapható mindenütt.

HIREK

Harmincéves évforduló. Folyó évi október hó 4-én a romániai magyar kálvinistáknak nagy és fényes egyházi ünnepük lesz. Ugyanis e napon ünneplik meg a kolozsvári ref. Theologia fennállásának 30 éves jubileumát. — A kiküldött rendezőbizottság, élén a Theologia agilis tanári karával, most állítja össze az ünnepély gazdag programját, melynek minden egyes pontját a református egyházi és világi élet legkiválóbbjai fogják ellátni s köztük az ez alkalomra lejövő s ma már európai hírű egyházi szónok: dr. Ravasz László dunamelléki ref. püspök és dr. Révész Imre debreceni lelkész, egyházkerületi főjegyző, mint akiknek s velük együtt 30 év alatt annyi sok jeles és kiváló református lelkésznek a kolozsvári ref. Theologia alma materük volt.

Ez imponánsnak ígérkező fényes ünnepség részleteire közelebb még visszatérünk.

A Minerva kitüntetése. A méhé-
szeti kiállításon a bíráló bizottság a mi kiadóvállalatunkat, a Minervát arany-
éremmel tüntette ki. Ennek a kitüntetésnek az a magyarázata, hogy a Minerva a méhészet ügye iránt irodalmi téren a legodaadóbb figyelmet tanúsítja. Legutóbb a Magyar Nép könyvsorozatában kitűnő, kis kézikönyvet adott ki a méhészet tudományos és gyakorlati kérdéseinek a tárgyalására. A könyv címe:

A méhtenyésztés vezérfonala.

Voltaképpen Valló Árpád kitűnő művének az erdélyi viszonyokhoz alkalmazott átdolgozása. Az átdolgozást Török Bálint végezte nagy hozzáértéssel és egyszerűséggel. A Magyar Nép könyvtárának ez (10—11.) kettős száma 167 szövegoldalon, nagyszámu képpel illusztrálva jelent meg. A Minerva áldozatkészségéből a *Méhészet vezérfonala*-t a legolcsóbb áron vásárolhatják meg olvasóink. Előfizetők számára a könyv ára a kiadóhivatalban 20 lej, ajánlott küldésben 24, utánvéttel 25 lej.

A méhészeti kiállításon nagyon sok

példány elfogyott belőle, Csehszlovákiából és Jugoszláviából is sok megrendelés érkezik. Reméljük, hogy előfizetőink is nagy számban fogják ezt a kitűnő szakmunkát megszerezni.

Lelkészi konferenciák. Az unitárius lelkeszi kar szeptember első napjaiban Székelykereszturon nagyszabású lelkeszi továbbképző tanfolyamot rendezett. A tanfolyamon a theologiai tanárok és tudós lelkeszek a hittudomány legújabb vívmányairól tartottak előadásokat. A viták során szóba kerültek azok az időszerű kérdések is, amelyek az egyházak életét megnehezítik, a kulturális munkának útjában állanak. Hasonló célú lelkeszi konferenciákat tartottak a református lelkeszek Marosvásárhelyen. Ezeken az előadásokon külföldi hittudósok is megszólaltak. Nagy örömeinkre szolgál, hogy a magyar falvak vezető emberei ilyen buzgó lélekkel igyekeznek magukat továbbképezni nagyszerű hivatásukban.

Szülők figyelmébe. A magyar ifjúságnak elsőrangú, önmaga iránti kötelessége, hogy gazdasági, ipari, kereskedelmi, tehát állandó kereseti pályát válasszon s ott igyekezzék erejének, képességének teljes kifejlesztése, kiművelése által magának biztos, nyugodt megélhetést, fájának tiszteletet, megbecsülést szerezni. Ma minden ember annyit ér, amennyit dolgozni tud és dolgozik. Minden munkakörben fejthetünk ki értékes, nemzetfentartó munkát s ma a művelt iskolázott gyakorlati munkást mindenütt megbecsülik, szeretik. Arra kell törekednünk, hogy gyermekeink nemcsak a négy gimnázium elvégzése után, de érettségivel is legyenek gazdák, iparosok, kereskedők, mert fönmaradásunk függ attól, hogy önálló munkakörben dolgozva tartjuk fön magunkat s biztosítjuk népünk részére az egyedül lehetséges boldogulást. Jelentkezéseket elfogad a szerkesztőség és a Magyar Párt Cluj-Kolozsvár, Monostori-ut 18. sz. a.

Idegen hősök sirja Olaszországban. Az olasz hadügyminisztérium öszszeszámllalta, hogy hány magyar, belga, német, osztrák és török katona halt hősi halált olasz földön és hányan haláltak meg olasz hadifogságban. A kimutatás szerint hatvanezer hős sirja domborol olasz földön. A kimutatásban kitüntették a személyi adatokat is.

Szopos Sándor kiállítása. Lapunk egyik legkiválóbb művész munkatársa: Szopos Sándor festőművész gyűjteményes kiállítást rendezett Désen. A kiállítás szeptember folyamán Désen, október folyamán Kolozsvárt tekinthető meg. A kolozsvári kiállítás kapcsán részletesebb ismertetést közlünk Szopos Sándor művészi alkotásairól.

Milliomosok kormánya. Nyugodtan így nevezhetjük az Egyesült Államok kormányát, melynek nem kevesebb mint hat milliomos tagja van. Andrew Millon miniszternek 220 millió dollárja van, Herbert Hoovernek pedig 10 milliója, Hellog külügyminiszter 5 millió dollár tulajdonosa. A kormány hadügyi, munkügyi és gazdasági miniszterei valamikor bankárok voltak s így nem csoda, hogy pár millió dollárjuk nekik is van.

Leesett az első hó. Nagyvárad környéki hegyekben az elmúlt szombaton két óráig tartó havazás volt. A szeptemberi hó elég váratlanul érte a hegyek között nyaralókat.

Minden másodpercben meghal a Földön egy ember. Másfél nsp alatt a meghalt emberek száma annyi, hogy egy 130.000 lakóssal bíró várost lehetne belőlük alkotni. Két év alatt meghaltakból egy 70 milliós birodalom alakulna.

Borzalmas utánzás. Egy spanyolországi faluban borjufejét tisztított egy asszony. Levágta a fejről a fület, kivágta a nyelvet, majd a szemeket kiszedve, a fejből kocsonyát készített. Mindezt látta az asszony hét éves kis fia, ki mikor egyedül maradt a szobában, a bölcsőben levő egy éves öccsével ugyanazt csinálta, mint az anyja a borjufejével. Kiszurkálta szemét, kivágta nyelvét, levágta fület. A kis gyermek borzalmas ordítására berohant az apa, ki a rettenetes csonkításokat meglátva, a 7 éves fiút a lábánál fogva megragadta és addig vagdalta a földhöz, míg a fiu meg nem halt.

Küzdelem az iszákosság ellen. A székelyföld egy kis falujából, K. S.

orvosnövendéktől az alábbi levelet kapta az alkoholelles mozgalom (svájci kék kereszt) erdélyi munkása:

„Mélyen tisztelt Lelkesz Ur! Ma került kezembe a *Magyar Nép naptára*, melyben egy olyan cikkre akadtam, mely egyrészt mély szomorúsággal, de másrészt örömmel töltött el. (Történet a Sátánról meg a Halálról.) Szomorúsággal, mert sok keserű epizódot idézett fel lelkemben, melyek miatt már mint kisdiák sokat szenvedtem, de örömmel, hogy vannak, akik együtt éreznek velem. Életemben mindig az alkohol ellen küzdöttem és fogok, ha az Isten is ugyanakarja. Leghőbb vágyam Önökkel összekapcsolódva, egy sorban küzdeni. Utasításukat, tanácsukat várva s Istentől ügyünk előrehaladására erőt, kitarást kérve, maradok testvéri szeretettel

Aláírás.

Eddig a levél, mely csaknem mindent elmond. Magunk részéről csak annyit fűzünk hozzá, hogy ennek a mozgalomnak ilyen felbuzduló, nemes odaadásra van szüksége, amikor az alkohol ellen küzdve, valóban a Sátán hatalma ellen harcol. (A mozgalom vezetőjének címe: Deák Ferenc Cluj—Kolozsvár, Monostori-ut ref. lelkeszi hivatal.)

Halál tapsok között. Tyukod szatmármegyei községben az elmúlt napokban helyezték el az ujonnan javított református templom tornyának tetején a csillogó, aranyozott bádoggömböt. A gömbfeltételt Dolmány Gyula bádogosmester végezte a falu közönségének lelkes üdvkiáltásai és tapsai között. Dolmány a tetőn megcsuszott és lezuhant. A szerencsétlen ember szörnyethalt.

Huszonhét ember tüzhalála. Az angolországi Dublin városban óriási tűz ütött ki, mely több házat elpusztított. Egy nagy ház felső emeletének összes kijáratát teljesen ellepték a lakógok, úgy hogy a lakók nem tudtak menekülni. Kétségbaesésükben az ablakból az utcára ugrottak ki. Mivel mentőponyvákat nem feszítettek ki, huszonhét ember holtan került az utcaközvetén, többen pedig súlyosan megsebesültek.

Iámainkat valódi DIANA SÖSBORSZESZ-azel való lemosás tesszük ruganyossá és acélossá.

„ZEUS”

Erdély legnagyobb férfi- és női szövetségének gyári levezető

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindennemű bel- és külföldi elsőrangú szövét és bélésárut

Cím: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u.) 4

„Egy kis szépség-hiba“

Jancsi egy hónapos szabadságot kért a munkaadójától. Hazajött és a szabadság harmadik hetében annak rendje és módja szerint feleségül vette Juliskát. Azt azaz, hogy mégsem annak rendje és módja szerint, mert egy „kis szépség-hiba“ esett a dologban. Jancsi ugyanis megjelent Juliskával az anyakönyvvezető előtt. Hogy azt mondják, házasságot kötöttek, rövidesen, dispensációval; ha lehet, már délutánra intézze a jegyző ur; ha lehet telefonon, mert rövid az idő, vége a szabadságnak és más hasonlók. Am a dolog megakad már az első lépésnél, nincs katonai igazolvány, sőt az a kis szabadságotól sem is otthon maradt. Jancsi kissé zavarba jő, gondolkodik ide, gondolkodik oda... Végre karon fogja Juliskát és elmennek. — Este pedig megvan a nagy dártdó, összejön a rokonok, van étel, ital, zenebóna. Reggelre a menyasszony alá kerül Juliska, kész az új menyecske, az új házaspár de — törvénytelen. Hát ez az a „kis szépség-hiba“, ahogy Jancsi öcsém kifejezte a dolgot.

Am lássuk csak! Mert sokféle szépség-hiba van a világon. Ha az orrom meggyére ül egy szeplő — szépség-hiba. Ha kiülök a felszemem, ez is — szépség-hiba. Ha egy pattanás szökik az arcomon, szépség-hiba.

Hanem itt nem is annyira a szépség-hiba történt hiba, más itt a baj.

Mert lám, egy kis pattanás az arcomon lehet sokkal rettenetesebb és végzetesebb hiba, mint akár ha a felszemem hiányzik — tesszem fel, ha például az arcomon a kis pattanás a bennem lappangó betegség ütött ki. Az a betegség, amelyik a kis pattanás jelentkezőjénél még többre tönkre teheti a látóképességet, az idegzetemet, az agyvelőmet, a szívememet, a gyermekeimet és mindenkit, akit a szerencsétlenségem közébe hoz. Vajjon a ti szépség-hibátok nem ez a kis pattanás, nem a lappangó betegség első kiütése?

Mert nézzük csak tovább a dolgot, Jancsi fiam! A ti falutokban alig van házaspár család, amelyiknek a kebelében nincs, vagy nem volt, vagy vadász, vagy viszályos házasság, vagy szépség-hiba esett nő, vagy elvált asszony, vagy törvénytelen gyermek. A ti falutokban 21 újszülött között 9 törvénytelen.

Egy kis szépség-hiba egyarányon, fiam, nem szépség-hiba és nem is csak hiba, hanem rettenetes, pusztító fekély, amely a ti megromlott véretekben, gondolatokotokból fakadt ki. Abból a felismerésből, hogy a törvények, a régi szokások csak az ósdi, buta embereknek valók, hogy azokat kijátszani, megkerülni nem szégyenletes dolog.

Pedig a törvény szent! Nem azért, hogy csandörök őrzik. Hanem szent önmagában. A legkisebb sértést is kegyetlenül megbosszulja. A törvény egyenes, erős hatalom! Ha a kis ujjaddal hibáztál ellene, már az egész tested bűnös. Már anyád megtartotta ró, hogy aki hazudik, az lop is, aki pedig lop, az könnyen gyilkosságba is keveredhetik. Vajjon, ha ti annyira kifigurázátok a Törvényt a házasság körül, nem kerültek bajba a másik oldalon is? Miért kezd divatos lenni nálatok a lopás? Miért nem szégyen nálatok tömlőbe jutni a verekedés miatt? Miért kerültek az apátok által épített templomot? Miért acsarkodtok a papra, meszterre, meg mindenféleképpen, aki több ember mint ti?!

Jancsi és Juliska! Az a ti kis szépség-hibátok egy rettenetes fekélynek egyik részecskéje. Az a fekély pedig egy megromlott gondolkozásból fakad fel, amely elpusztít, eltemet nemcsak egyeseket, családokat, hanem népeket és országokat is.

Ti ezzel a szépség-hibával léptetek jövődötök küszöbén át. Isten irgalmazzon nektek!

Tövissi Antal.

Művelődési mozgalomok.

Jókai-ünnepély Málnáson. A háromszéki megyei málnási ifjuság a málnási római kath. egyház harangalapja javára szépen sikerült Jókai-ünnepélyvel összekötött táncmulatságot rendezett.

A műsor keretében a rendezők Jókai Mórt centennáriuma méltatásával ünnepelték. A műsor sikerében Gáli István, Szép Ferenc, Bíró Jolánka, Zuliáni Aczika, Zuliáni Irénke, Dombora András, Zaláni István, Keresztes József, Szilágyi Mihály és Kocsis Dezső szereplők meleg ünnepeltetésben részesülve osztoztak. Az erkölcsi eredménnyel felül háromezerkilencszáz hetvenkét lej jövedelem volt.

A málnási róm. kath. filia nyolcvan tagu rendezősséggel igen magas színvonalú művészestélyt rendezett harangjainak beszerzésé javára. A változatos műsört Tertyánszky Sándor brassói főgimnáziumi tanár szellemes konferálásával nyitotta meg. A műsor első száma Réz Domokos neves zongoraművész pompás előadása volt. Kozma Lili angol költők műveit szavalta finom művészetével. Márton Margit, a budapesti opera jeles művésznője gyönyörűen énekelt, majd Nagy Elemér mérnök-komikus szavallataival állandó derűtlenséggel tartotta a közönséget. Útő Mária zongorajátéka őszinte érdeklődést és nagyon szép reményeket keltett további fejlődése tekintetében. Kozma Géza csikszeredai zenetanár cigánykísé-

ret mellett tárogatózott. Meleg ünnepeltetésben részesültek Bartha Tercsike és Serester Piroska táncművésznők. Utolsó számban dr. Fejér Manó lépett fel, aki kupléival állandó derűtlenségben tartotta a közönséget. A műsor után szépségverseny volt, melynek eredményeként Bíró Jolánka első, Beder Rózsa második, Ötves Margit harmadik és Kozma Lili negyedik lett. A műsorhoz szükséges zongorát Ötves Pál gyógyszerész adta. Műsor után reggelig tartó nagyon jól sikerült tánc következett. A nagyszabású estély védnökkészt dr. Péter Antal brassói apátplebános, dr. Ijeanu Sándor képviselő és Mandl Gyula, a Málnási Mária forrás tulajdonosa látták el. A jövedelem 4971 lei és 50 bani volt.

Református kulturmozgalom Borbátvizen és Pujon. Hunyadvármegye két kicsiny eldugott falujában Borbátvizen és Pujon összeült a községek református presbitériuma élén Kacsóh Béla ref. lévita-lelkésszel, Lészay Zoltán és Balázs Loránd földbirtokosokkal, elhatározták, hogy megcáfolják a róluk és egyházaikról elterjedt „pusztulásba induló“ híreket és műsoros estélyt rendeznek. Az estély július hó 1-én nagyon szép erkölcsi és anyagi sikerrel zárult. Főrésze volt a sikerben Kacsóh Béla fiatal lévita-lelkésznek és a közreműködő világi tagoknak. Sikerrel szerepeltek: 1. „Katonánál“ című egyfelvonásos vigjátékában. Kristyory Margit és Lenke urhölgyek, Kása Elemér, Róth Ottó, Fuss Pista, Máté József urak. Művészi zongorázott Rafael kisasszony. „Féjtem“ című egyfelvonásos bohózatot előadták: Zsugovits Irénke kisasszony, Róth Ottó és Máté József urak. „Ófelsége szobája“ egyfelvonásos bohózatot előadták: Zsugovits Annuska kisasszony, Róth és Máthé urak. Ezenkívül több művészi szám is volt. A tiszta jövedelem a borbátvizi ref. templom tornyának renoválására és Pujon építendő ref. templom alapja javára fordított.

A magyarszovátai ref. egyház ifjusága is már régen élejtelt adott volna magáról a kultúra mezején, de alkalmas helyiség hiányában ezt nem tehetette. Most egyet gondolt és kettő lett belőle. A papi teiek pázsintos udvarán egy hosszú zöldlevelű sátrat állított fel és Cigány Árpád „Huszárszerelem“ című két felvonásos vigjátékát dicséretes sikerrel előadta. Lelkész a prologban a darab ismertetése végén így szólt: ez a rövid tartalom; a csontváz, de húst raknak rá és vért ontanak bele a szereplők jó akarattal és nemes igyekezettel.“ Valóban olyan nemes igyekezettel és érzéssel játszottak a szereplők, hogy a dicséretet méltán megérdemlik egyenként — névleg is. Szerepeltek: K. Kovács Róza, Szabó József Istváné, Király Mihály, Szabó Miklós, Székely Gyula, Nagy János Istváné, Tóth

Anna József, legifj. Tóth Károly, Nagy Mihály, Szabó Zsuzsu Istváné és Manasses Kati. A táncmulatság reggelig tartott. Tiszta bevétel 3700 lei, azaz háromezer-hétszáz lei. A legnagyobb elismerés illeti Nagy Lajos ktanítót, ki csendes türelemmel és kitartással végezte a szereplők betanítását.

Kriza-ünnepély Szabédon. Az Unitárius Püspöki Körut alkalmával aug. 28 án igen szép emlékünnepelet rendezett a szabédi egyházközség előjárósága Kriza püspök halála 50 ik évfordulóján. Ének és ima után Rédiger Géza Emlékversét szavalt Kozma Margit. Pálfi Sarolta felolvasott és élvezetesen ismertette Krizát, mint népdalgyűjtőt és költőt. Melodrámat adtak elő nagy sikerrel Kelemen Ella és Balló Sándor. Kőműves Kelemenné c. népdalladát szavalt B. Nagy Zsuzsika. Igen szépen szavaltak még Székely Sándor, Imre Ilus, Gergely Bella. Székely népdalokat énekelt igen nagy tettségel B. Nagy Anna. A szép számban összegyűlt közönség nagy megelégedéssel távozott.

Uj könyvek.

Jókai napjai Erdélyben.

Dr. Kristóf György könyve.

Már a cím is hívogat, hogy kézbe vegyük ezt az izléses, szép képpekkel (30 drb.) díszített könyvet (134 old.). A most száz éve született nagy magyar mesemondó vitte be először művészi tökéletességgel Erdélyt s az Erdélybe élő népeket a magyar, illetőleg az egész világirodalomba. Többszörösen érdekelhet tehát minden Erdélyit, hogy és mit látott Erdélyben, hogyan viszonylik a látott valóság a műveiben megnyilvánuló örök költői szépségekhez. Ennek a nagyon fontos irodalomtörténeli és művészi kiállításnak a megoldásához hordta össze a szükséges anyag egy nagy részét Dr. Kristóf György. Jókai két legfontosabb erdélyi utjának (az 1853-iki székelyföldi s az 1858-iki román lakta vidékeken való utjának) naplójegyzeteit, rajzait, a rávonatkozó egykori sajtótudósításokat állította egybe s hordta össze ebbe a könyvbe. Tekintve, hogy ezt az anyagot a szakkutató is csak igen szétszórva, ma már ritka ujság és folyóiratok hasábjain kaphatja meg, értékes nyeresége a mű a Jókai kérdés irodalmának s igen ajánlatos olvasmány mindnyájunk számára. Testvérlapunk, a Pászortúzt adta ki, amelynek hasábjain folytatólagos cikkek alakjában is megjelent. Kapható a Magyar Nép kiadóhivatalában 40, ajánlva 44, utánvétellel 45 L-ért.

Bitay Á.

Román könyv Jókairól. A halhatatlan magyar mesemondóról egy nagyon szép kiállítás, román nyelvű

könyv jelent meg a napokban a Minerva kiadásában (50 lej). A szépművészeti minisztérium megbízásából és támogatásával írta Dr. Kristóf György (akinek a télen jelent meg hasonló jellegű Jókai életrajza magyar nyelven; románra fordította Dr. Bitay Árpád, aki a műhöz függelékként még öt szép novellát is csatolt román fordításban. Örömmel üdvözljük ezt a szép vállalkozást, amely új híveket fog szerezni a nagy magyar mesemondónak.

Géphajtó köteleket

kenderből és manillából,
malomhevedereket,
transporthevedereket s mindenféle gazdasági köteleket és zsineget gyárt és szállít

Cosma János

kötélgyártó

Cluj—Kolozsvar,

Str. G. Tamas (Galamb u.) 14.

HÖNIG FRIGYES ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb
HARANGÖNTŐDÉJE

Alapított 1840-ben.

Ajánlja saját találmányú szabadalmazott
HARANGJAIT

a hangok előre való meghatározásával.
Vas harangszerelevényeket és vas harang-
állványokat. Nemes anyag, nemes művek.

Felhívás a gazdaközönséghez!

A Marosvásárhelyi Takarékpénztár r. t. 1925. augusztus 1-vel Nyáradszeredában fiókindezetet állított fel. — A fiókindezet alapításának célja: a kiscgazdák, földbirtokosok hiteligenyeit a legmértányosabb visszafizetési feltételek és kamatláb mellett kielégíteni. — Átvizsgáljuk gyümölcsöztetésre a legelőnyösebb feltételek és a legmágasabb kamatláb mellett betéteket % betétkönyvre vagy folyószámlára. — Átutalt összeget bel- és külföldre, értékpapirokat és külföldi pénznemeket vesz és elad. — Foglalkozik élet, tűz stb. biztosítással, s e célból a „Fonciera“ Vezérképviselőlettel lett megbízva. — Üzlethelyiség saját házában (Főter Dr Lőte főorvos-féle ház) van elhelyezve. — A fiókindezet vezetésével Dr Szoboszlai László ügyvéd Nyáradszeredai lakos bizatott meg. — Tisztelettel: Igazgatóság.

MEZŐGAZDASÁG.

Kérdések és feleletek.

Van egy hektóliteres és 1/2 hektóliteres hordóm. Előbb bor volt mindkettőben. Valami hiányos manipuláció folytán a bor bennük megecetesedett; a hordók maguk rendkívül ecetszaguakká lettek, átécetesedtek. Nem használhatam többet attól féltében, hogy a bennük levő folyadék ecetessé lesz. A viszonyok változtával, a drágulás haladtával most ismét szükségem volna rájuk. Szilvapálinkát kellene betennem (az egyikbe legalább), hogy aztán ezt értékesíthessem, eladhassam. Kérdés: Vajjon van-e valami szer, amelynek használatával az ecetszagu hordók e sajátságukat elveszítenék, illetve ha szilvapálinka (vegyes körítéssel) belekerül e hordókba, ez a szilvórium nem romlanék-e el úgy, hogy azt eladni vagy értékesíteni többé nem lehet? Ha van, melyik az? Vagyis kérem a módját megadni, mikép tehetném e hordókat ismét használható állapotba. Becses feleletük akár csak a szerkesztői üzenetekben is elérhet — r — betű alatt.

Hordók tisztítása.

— Felelet a fenti kérdésre. —

A székely ember azt mondja most aratás után, hogy „tallón fuj már a szél“. A zöld bogárka egész este csak azt muzsikálja a mezőn: gyűjts! A szőlőket, — ahol Isten kegyelmes volt — már lágyszemre kapálják, imitt-amott jó termésről beszélnek. Ezek után a gazda benéz a pincébe, számba veszi a szüretelő edényeket és így a hordókat is. Némelyik bámulva tapasztalja, hogy a nagy hordója penészes, másik dugatlan maradt és dohos szaga van. A kis edényekből természetesen apránként iddogálják ki a szőlő levét, s így csendesesen, de egész biztosan stíchet kap; mi magyarul ecetesnek mondjuk. De mivel éppen egy pár jó barát jött, új kis hordót csapolunk meg, a másik ott maradt üresen, mosatlan és a kissé stiches hordó jó ecetes lesz. — No, eb-adta! . . .

Mit csináljunk most ezekkel a kis és nagy edényekkel? Lássuk a régi és az új beteg hordó recepteket. És mivel az orvosi receptek is meglehetősen halni, így a hordóknál is a betegség lehet beteg, betegebb és legbetegbb! Sőt — sajnos — van itt is már késő kezelés, vagyis gyógyíthatatlan hordó is. — *Tűzre vele!*

A hordók főorvosa a *becsületes* kádár. Ha a becsületes kádárnak ideje van, kifenekeli, kimossa erős kefével a donga faszalakat hosszába, ekkor látja

hogyan valamikor nyersfából készült a hordó és feltáskásodott, ott belől penészes, ecetesebb. Ezt arra való görbe kézvonóval kifuragja s ha drága is a szesz, de szeszrel leönti és kiégeti. Esetleg csak kádár forgácstüzével jól kiégeti, a dongák áthevülnek. Ez elég alapos, mert most még a befenekelés után jó a nagyon forró víz és pár kiló mosószóda (3—4 százalékos szóda forróvíz). A hordót vagy hordócskát meghengergetjük és majd egyik, majd másik fenekére állítjuk. Szükség esetén megismétlődik ez. Azután jó tiszta forró víz, majd tiszta hideg vízzel való gyakori kiöblítés.

A mulasztásért nagy büntetés jár, de mert drága a kádár és drága a hordócska, meg a jól kezelt borocska, ne sajnáljuk a kis költséget és a gondos fáradságot. Máskor a kiürült hordót tüstént jól kimossuk sok rázással és kicsepegtetve, kiszáritva jól bekénezzük havonként és jól bedugva tartjuk.

Az ecetes hordók is kényesek, de a dohosak, ha a fájába ment a penész, kigyafalándók az ép fáig és akkor a fenti sok forrázás, mosás stb. nem szükséges.

Ezek itt elébb a modern receptek. De leírok itt egy innen-onnan 100 éves receptet is.

A hordóknak kifenekelés esetén a teljes kikéféltése elmaradhatatlan donga hosszban, hogy a dongák közein is teljesen tiszta maradjon. Befenekelés után pl. 5 hektóliteres hordóba 1 kg. apró sót teszünk, erre 10—12 liter forró vizet öntünk és jól bedugaszolva, folyton forgatni és majd egyik, majd másik fenekére kell állítani. Majd 3—4 óra múlva a folyadék kiöntendő és tiszta vízzel többször kiöblítendő. És ha ez se elég, úgy egy 5 hektóliteres hordóra 1 kg. (kisebbe arány szerint kevesebb) oltatlan mézdarab dobandó, erre 20—24 liter víz öntendő és bedugva forgatandó, hogy az oltott forró mézrel minden részt belül jól érjen. A méz oltásakor a szádalló lyuk dugója arctól elfordított hordóból kiöntendő, a gőz kitörése végett. (Ezt vigyázzal kell tenni.) Ujra bedugva amíg még zugást hallunk, a hordót fenekére stb. forgatjuk. Ezután teljesen tisztára több léből kimossuk a hordót és tiszta hideg vízzel szitatjuk.

Esetleg mindkét recept használható biztonság okáért. Ezen receptek leírói tisztítás után nem ajánlják aszu és drága borok használatára a hordókat, csak közönséges boroknak valók lehetnek, ha az orr többszöri szaglása után is beleegyeznek.

Dezső Miklós

ny. szől. és bor. főfelfüggyelő.

Hogyan készül a gyümölcsbor?

— Többek kérdésére. —

A gyümölcsbor készítéséhez almát vagy körtét használunk föl. A gyümölcsöt megválogatjuk, a rothadt példányokat eldobjuk, a piszkosakat vagy földes példányokat pedig meg kell mosni. Az így megválogatott gyümölcsöt egy erre a célra készített zúzó össze kell zúzni. Az összezúzott gyümölcsöt 12 óráig állni hagyjuk, azután kiszajtoljuk. Az így nyert mustot azután tiszta, előzőleg kánnal tisztított hordóba töltjük és rendes hőmérsékű helyiségbe, pincébe helyezük, ahol az erjedés 5—6 hét alatt befejeződik. A gyümölcsbort gyakran kell vizsgálni és feltölteni, hogy a borvirágképződéstől megóvjuk. A jó almabor 5—6 százalékos szeszt tartalmaz és 4—5 évig is eltarthat.

Hogy kellemesebb zamata legyen az almabornak, nagyon célszerű a muskotályszálya szárított vagy friss virágait egy időre belekeverni és benne állani hagyni. Kisebb mennyiség hozzáadása által a rizlingborhoz hasonló, nagyobb mennyiségű virág hozzáadása után muskotályzamatu bort kapunk. *Dr. P. B.*

A méhészeti kiállítás nyertesei. Mult számunkban már megemlékeztünk a Kolozsváron tartott nagyszerű méhészkiallításról, de a nyertesek nevét lapzártai miatt nem közölhetjük. Aranykítüntetést kaptak méhészeti eszközök készítéséért: Hirschfeld Károly, Hann és Társa gép és műszaki nagy kereskedése, Herceg Kálmán cég. *Ugyan-
esak arany kiltüntetést kapott az iro-
dalmi működésért a Minerva Rt.* Méztermelésért arany kiltüntetést kaptak: Lakatos Tivadar, dr. László Márton, Kuki Zoltán, Léhely Ferenc, Tifil Emil, Stief Ottó, Kremnickyné Fröchlich Ilona, Vad János, Szentpéteri György, Mihály Gyula, Csoma Lajos, Fülel Lajos. Ezüst érmet nyertek: Méhessy János, Szilágyi Márton, Várady Mihály, Várady Béla, Mádly András, Lesnicky Béla, Balogh Sándor, Kicsid Géza, Silló Béni, Pataky András, Biró Pál, Nagy András. Bronz érmet nyertek: Szekeres István, Vayda Zsigmond, Blényessy Károly, Apáthy Anna, Jakab Rózsika, Bartha Miklós, Vagzsina Imre, Bucsi Endre, Bányász Lajos és Györi Ernő. Ezenkívül számosan kaptak pénzzjutalmakat és elismerő oklevelet.

Állatkiállítás Temesváron. Megírjuk, hogy Temesváron szeptember utolsó napjaiban nagyarányú állatkiállítás lesz. Mint most értesülünk, a kiállítást a király határozott kívánságára, ki a kiállítást meg fogja tekinteni, október 4-ére halasztották. Ezen a napon a király, a királyné, a trónörökös és több miniszter kíséretében Temesvárra érkezik. A fenséges vendégeket a város nagy ünnepségekkel fogadja. A kiállítást a tüzérségi laktanya udvarán tartják meg.

tást a tüzérségi laktanya udvarán tartják meg.

Máramarosi gyümölcsstermés ez idén kiünően fizetett. Ilyen jó gyümölcsstermés már évek óta nem volt a megyében. A külföld, különösen Németország, rengeteg gyümölcsöt vásárolt, de az elszállítás a vagonhiány miatt nehézségekbe ütközött.

Állatkiállítás Marosvásárhelyt. A marostorda-megyei állattenyésztő bizottság a marosvásárhelyi vásártéren október 11-én nagy arányú az egész vármegyére kiterjedő állatkiállítást rendez. A kiállított állatok díjazására 70.000 lei pénzzjutalmat, valamint arany, ezüst és bronz érmekeket fordítanak. A kiállított állatok lehetőleg származási bizonyítványokkal látandók el.

Nagy ára van a diónak. A mult évben a diókereskedők nagy nyereséggel dolgoztak. Az idén is élénken vásárolják a kitünő erdélyi diót. Az árak nagymértékben emelkedtek, míg ugyanis a mult évben 13—14 lej volt a dió kg ja, az idén 22 lej is elkérnek érte.

Gabonapiac.

A gabonapiacon buzában a kereslet megélenkült, viszont a kínálat tartózkodó az alacsony árak miatt, habár most már van öröképes száraz áru. Erdélyben a buza 90—92 ezer lei vagononként, a Bánátban 87.000 lei, Aradon 88.000, Biharban 87.500—88 ezer, a Regátban 86—88.000 lei. De a regáti áru nagyon sápadt és alárendelt minőségű, míg az erdélyi buza szép, tiszta piros, miért is a malmok csak az utóbbit keresik. A malmok nagyobb üzleteket még mindig nem kötnek. Kivitelről pedig szó sincs. Zab Erdélyben 54—56.000, Bánátban és Biharban 52.000 lei. Rozsban készletek hiánya miatt csak elvétve vannak üzletek, ára Szatmár—Nagykároly vidékén 58—59 ezer lei vagononként, Erdélyben 63.000 lei. Sörárpa ára szilárd 80.000 lei. Takarmányárpa 56—60.000 lei minőség szerint. Az ótangeri nagyon megszilárdult, ára erdélyi feladó állomásról 54—56.000 lei, Bánátban 51—51.500, Aradon 52.000 lei. Uj kukoricában a kereslet és a kínálat rendkívül tartózkodó, a bizonytalan időjárás miatt, mely a gyönyörű termés beérését, illetve már egyes helyeken leszedését akadályozza.

Dicsőszentmárton. Buza 140, kukorica 85—90, zab 40, árpa 75 lei husz literes vékánként.

Marosvásárhely. Buza 120—140, tengeri 85—95, árpa 70—75, zab 50—60, burgonya 30—35, paszuly 110—130 lei vékánként.

Állatár.

Az erdélyi vásárokon a helyzet változatlannal. Az árak egyáltalán nem felelnek meg, melynek következtében a gazdák az árut nem hajlandók eladni.

Fogarasi vásárra felhajlottak 4000 drb marhát. A jószágok igen gyenge minőségűek voltak, mert a gyenge árak miatt a gazdák a drága takarmánnyal nem etetik a jószágot.

Székelykeresztúron 1100 drb volt a felhajlás, mert a környék legnagyobb része zár alatt áll. Legprimább ökörért 26 leit fizettek, a többiért 16—18 leit kilogrammonként.

Csernovíci (Bukovina) vásáron marháért minőség szerint 12—20, sertésért 30—38 leit fizettek kilogrammonként. A juh darabjéért 770 leit fizettek.

Tüdőbetegek

is kitűnő eredménnyel használják a Dr. Biró-féle

„Sirol“-t

(örv. védve)

Egy üveg ára 50 lel.

Kapható: Dr. Biró gyógyszer-tárában Cluj Piața Unirii 6. sz. továbbá minden nagyobb vidéki gyógyszer-tárban.

Aki pontos címét közli, az ingyen megkapja: „Hogyan óvakodjunk a tüdőbajtól“ című könyvecskét.

ARANYOSGYÉRESI
 AGYAGIPAR
 R. T.

Ajánlja elsőrangú, földgázal! égetti, hornyolt és hódfarku tetőcserepét, normál és németméretű fall- és kúttégeláját valamint elsőrendű különböző méretekben készült alapcsöveit.

Cég és Iroda Turda-Torda. Tel. sz.: 107.

IPARI ROVAT

A Magyar Párt és az iparkamarai választások. Az iparkamarai választások előkészületei arra mutattak, hogy a kormány tiszteletben fogja tartani az iparkamarák autonómiáját és érvényesülést enged annak a megállapodásnak, melyet az érdekelt magyar és román iparosok a kamarai tagságok betöltésére nézve megkötöttek. Ez a reménység azonban nem vált valóra. A kormány élt azzal a jogával, hogy a kamarai tagok felét kinevezi s ezzel szükség nélkül mélyen benyúlt a kamara autonómiájába. Legalább is ez történt meg a kolozsvári kamara már lefolytatott választásainál, ahol a kormány kinevezési jogát oly módon gyakorolta, hogy egyes osztályokban minden kamarai tagot kinevezett.

Ezt az eljárást a Magyar Párt vezetősége egy iratban megállapította és köztudomásra hozta, hogy azok a kamarák, melyekben a választás még megejtve nem volt, kellően tájékozva legyenek. Együttal megállapította, hogy ebből a nem politikai kérdésből a kormány csinált az autonómia súlyos megsértésével politikát, bár erre semmi ok nem volt. Megállapította azt is, hogy a kisebbség jogos érdekei, melyeket a közvetlenül érdekelt román iparosok elismertek és kielégíteni kívántak, a kormány intézkedése által súlyos sérelmet szenvedtek. Ez ellen a méltánytalan eljárás ellen a Magyar Párt vezetősége a közvélemény színe előtt óvást emelt és határozottan tiltakozott.

Kisiparosok zárórája. A munkügyi miniszter újabb rendelete szerint a kisiparosok műhelyei nincsenek alávetve a hétköznapi zárórendeletnek. Ha azonban kereskedelmet is üznek, az előírt időben zárni tartoznak.

A magyar ipar sikere. A diósgyőri állami vasgyár egy nemzetközi pályázaton elnyerte a Páris—Lyon—Mediterranée nevű francia déli vasutat összes vasuti építkezéseit. Ugyancsak az utóbbi napokban megnyerte a gyár egy nemzetközi versenyen a török kor-

mánynak 150 vagon síncsavarra hirdetett munkálatait. A megrendelések másfél évre biztosítják a több ezer munkással dolgozó nagyüzem zavartalanságát.

Olaj — szénből. Megirtuk, hogy egy német ember feltalálta a módját annak, hogy miként lehet szénből olajat nyerni. Bergius, a német feltaláló most Magyarországon időzik, kiölt a magyar kormány is megvásárolta a szabadalmát. Hitelesen megállapították, hogy egy mázsa szénből 28 kiló nyers olajat lehet kisajtolni. A magyar kormány most azzal a tervvel foglalkozik, hogy felállítja a világ legelső olajgyártására berendezett széntüzemét.

Mekkora a világ aranykészlete? Az utolsó harminc év alatt a világ aranykészlete majdnem megkétszereződött. Négy évszázad alatt nem termeltek annyi aranyat, mint ez idő alatt. A világ aranykészlete 1894-ben 16 milliárd márkát tett ki. Ez 1916-ban 32 milliárd fölé emelkedett. Két évvel ezelőtt az aranykészlet 38 milliárd volt, amelynek fele az észak-amerikai Egyesült Államok birtokában volt, míg Németország a világ aranykészletének alig egy század részét mondhatja magáénak. A lakosság számát véve a legtöbb arany az argentinaiakra esik és pedig 200 márka fejéenként.

Valuta-jegyzékek.

Kolozsvár, 1925. szeptember 14.

1 dollár	=	204
1 font sterling	=	997
1 svájci frank	=	3970
1 francia frank	=	970
1 líra	=	870
1 aranymárka	=	49
1 cseh korona	=	608
1 dinár	=	370
1 osztrák shilling	=	29
347 magyar kor.	=	1

Babós és Társai
 vaskereskedés
 Regina Maria
 21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági gép, aké, borona és alkatrész raktár, vadásztöltények.

MULATTATÓ

Barátom, az erdő.

Az erdő ismer engemet,
Együtt csodáltuk a tavaszt,
Mely bús avarból, hervadásból
Feltámadásra hívogat!

Álmos szemét mint — megtörülte
S lerázta a halotti mezt,
Ott voltam tölgyek ujhodásán
És akkor mondta, hogy szeret!

Amikor búcsuzott a nyáron
S őszi sejtelem járta át,
Fölém hajolt és úgy zokogott
Az erdő, a vén óriás.

Reám sirta pár sárgult lombját
S rá felsóhajtott, hosszan, mélyen,
Fájdalmas gyásza, lemondása
Ott rezgett minden kis levélen...

Búcsuzó erdő, vén barátom,
A sorsod olyan emberi,
Az életünk, a végzetünk:
Lemondani, lehullani.

Maksay Sámuel.

A bíró előtt.

Irta: Nikodemusz Károly.

Varga Bíró Mártonné asszony az
színe előtt állott. Már mint csupán
ak a lelke. A teste ott feküdt a Nagy-
rang partján csuromvízesen, ahogy
ura hosszas viaskodás után egy mély
bűnből kivonszolta. Az ember mellette
erdelt, rázia, költögette. A háboru vé-
szanitécnek osztották be s ottan
kapasztalta, hogyan kell az emberbe
elszálló lelket visszacsalogatni és ha
félleg-meddig visszatért, hogyan
belerázni, hogy az egykönnyen ki-
szaladhasson belőle.

A lélek pedig... a Varga Bíró Már-
tonné lelke az Úr színe előtt állott és
adott. Kemény, keserű szavakkal szórta
vadászt az emberére. A bíró szeliden
érdezte tőle:

— Miért cselekedted ezt, fiam?
Zokogva terült el a bíró lábai előtt
keserűségének az árját kiöntötte a
ndentudó színe elé:

— Nem bírtam már tovább, — pa-
szolta az asszony. — Mikor utoljára
gyvert, megfogadtam, hogy ha még
szer felemeli rám a kezét, véget vetek
életemnek. Most villával jött rám,
tehettem mást. Nekiszaladtam a
gáradt pataknak.

Szavait elfojtotta a zokogás; de hogy

a bíró jóságos kezét a fején érezte,
összeszedte magát s elkezdte mondani
életének szomorú történetét.

— Hogy is volt csak?

— Én szerettem az uramat. Édes-
anyám váltig mondta, hogy ne men-
jek ehhez az emberhez, mert hirtelen-
haragu, keményszavu, nehézkezü em-
ber. Én hozzámertem, mert szerettem.
Hittem, hogy a kedvemért erőt vesz
magan ő is és rendes, jó emberré vá-
lik. De már harmadnap elkezdődött a
baj. Tehenet vettünk a brassai sokada-
lomban. Mondtam, hogy ne a pirosat
vegyük meg, hanem a tarkát. A tarka
jó állású, telt tőgyű tehén volt. Olcsóbb
is lett volna, mint az a másik. Ő mégis
a pirosat vette meg, pedig az drágább
volt, de fiatal volt. Asszonyba is a fia-
talt szereti, azt mondta. A tarka már
15 éves; nem kellene neki, ha ingyen
adnák sem. Hát megvette a pirosat.

— Feszült a tőgye annak is. Amint
hazaértünk, meg akarom fejni, hát rug.
Adok neki korpás pityókát, nem hasz-
nál: rug. Az uram szól hozzá, simo-
gatja a nyakát, vakarja a szarva tövét:
rug.

— Mégis csak jobb lett volna a tarka,
gondolom magamban, de nem szóltam
semmit. Ő is ezt gondolhatta, amikor
rám nézett. Láttam; kitaláltam a gon-
dolatát. Másnap megint nem boldogul-
tunk. Akkor már táncolt is a piros s
engem is felborított. Nem állhattam meg,
hogy ki ne mondjam: — Látja, miért
nem vette meg azt a tarkát? Csak eny-
nyit mondtam. Ő nem szólott semmit,
de az arca nagyon haragos volt. Alig-
meriem ránézni. Harmadnap a piros
már a szarvával is hadonászott. Lecsap-
tam a sajtárt. — Ha megvette, fejje meg;
én nem fejem többet! Azzal otthagytam.
Neki bot volt a kezében. A tiszta
szobába is behallatszott, hogy ütötte a
szegény okatlan állatot s káromkodott
hozzá. Nem bírtam hallgatni. Sírva ri-
máncodtam, hogy ne üsse tovább, de
nem hallgatott rám. Verte, verte egyre,
amíg a bot eltört. Akkor abbahagyta
s elrohant hazuról. Egyenesen a mé-
mészároshoz. Eladta a pirosat 20 frt. kár-
ral, másik 20 frt. ot meg elmulatott. Éjfél
után vetődött haza. Részeg volt, mint a
boroshordó. Meg akart ölelni, én elhári-
tottam. Megcsókolta az arcom, én lemo-
sakodtam. Nem hagyott békét. Meglő-
dítottam úgy, hogy majd felbukott. Ak-
kor újra elment. Másnap estig ivott.
Mire hazakerült, egy krajcár sem ma-
radt a lájbi zsebében. Mikor összeszid-
tam, még neki állott feljebb s hogy
nem hagytam magam, még arcul is
ütött a nehéz kezével...

— Ott kellett volna hagyni rögtön.
De nem bírtam eljönni, valami ott tar-
tott. Szégyeltem elválni. Az édesanyá-
mat sem akartam halálra búsítani. Meg
aztán szerettem, igazán szerettem. De
többet nem tudtam elfelejteni, amit tett.

Nem is nagyon kérelt. Dacos volt és
konok. Nem mutatta ki, hogy meg-
bánta hibáját. Ha figyelmeztettem, in-
gerült lett mindjárt, nem tudta mit csi-
nál! Tört, zuzott és rontott, kiabált, or-
ditott. Huszonkétszer vert meg, huszon-
kétszer vert meg!

Zokogásba tört ki s hogy kisirta ma-
gát, megint csak megszólalt:

— Nem bírtam már tovább; nem is
volt már házaselet a mi életünk. Ha
egy kutyát, meg macskát összekötnek,
azok élnek olyan életet, amilyent mi
élünk. Annyira ellenkező módon gon-
dolkozunk, hogy még véletlenségből
sem értettünk egyet. Aztán a legklsebb
dologból is nagy veszekedés keletke-
zett. Sohasem engedtem. Ment a maga
feje után, csak azért is. Aztán, ha elra-
gadtatta magát, az borszató volt. Most
is egy haszontalanságon kapunk össze.
Szénacsinalás volt. Ő kaszálni akart.
Én azt mondtam, előbb teregezzük szét
a buglyákat, azután kaszáljon. Nagyon
megáztat, csak úgy csurgott belőlük a
víz. Az volt a sürgősebb. Ő nem tá-
gitott. Szóból szó lett, azután veszeke-
dés. Előkerült minden, a piros tehén is.
Akkor hozzám ütött: ha nem ugrok
félre, ott haltam volna meg. Azt még
sem akartam, hogy ő öljön meg. In-
kább én magamat. Beugrottam a meg-
áradt patakba. Te hozzád menekültem,
igazságos bíró, itélj felette is itélj fe-
letem is. Itt vagyok, eljöttem.

A zokogás újra elfogta és sokáig
rázta. Amikor kissé lecsendesedett, a
bíró felemelte, a szeme közé nézett s
megszólalt szelíd, jóságos, komoly
hangon.

— Gyermekeim, csakugyan sokat szen-
vedtél. Tiszta, hű szívet, szeretetet vit-
tél magaddal, nem érdemelted meg a
durva bánásmódot. De egyben azért
te is hibáztál. Szeretted, nagyon szer-
tetted az uradat. De még sem szeret-
ted eléggé! Ha megbántott, ha vélke-
zett ellened, sohasem bocsátottad meg,
hanem rovást-rovás után írtál. Nézd,
itt áll mind. S ez a sok rovás most
téged is vádol. A szeretet mindent meg-
bocsát, mindent elfedez. Te semmit
sem bocsátottál meg, semmit sem fe-
deztél el. Gondolj vissza életedre. Gon-
dold meg, hogy mi lett volna abból a
hirtelenharagu, keménybeszédű, nehéz-
kezü emberből, ha botlásait nem há-
nyod folyton a szemére, ha megbocsa-
tod és elfelejtjed mindazt, amit ellened
cselekedett. Hogy tért volna hozzád
megszégyentülten, hogy hordozott volna
a kezén, milyen boldog lett volna az
életed.

— Mert ismerem én az én szolgál-
mat is. A durva külső alatt gyermek-
szív lakik. Kemény, konok fejű, de
olyan, mint a vaj. De ha erőszakkal
elfojtja lelkébe, ami jó, ha nem engedi,
hogy a gyöngédség urrá legyen felette,
sőt kábíté itallal akarja kiölni magából

a szépet és jót: azért te vagy a hibás s ha egyszer idejön, mert idejön ő is és téged fog vádolni elrontott életéért, — mit felelsz majd akkor.

Az asszony hallgatott. Visszagondolt azokra a csunya jelenetekre, amelyek közöttük lezajlottak. És látta, hogy az ölelésre induló karok, mint meredek csontos buzogányokká, a szelid, kérelmő hangon induló szavak mint váliak rémes mennydörgéssé. Furdaló kételemek szállottak meg... Talán másképpen kellett volna... A vádlóból lassanként vádlottá sülyedt s igazságot kereső szeméit szégyenkezve sűtötte le.

A bírő jól látta, mi történik az előtte álló lélek bensejében. Mint gyermeket magához vona s úgy sugta a fülébe.

— Akarsz-e vezetelni? Akarod-e jóvátenni, amit elrontottál, akarod-e elfordítani az ítéletet mindkettőtöknek a feje felől? Akarsz-e leereszkedni a szeretetnek szent, titkos mélyébe, ahol a megbocsátás terem? Akarsz-e teljes tökéletes lenni? Eredj vissza a földre!

A lélek még küzdött magával, de a bírő megfogta a kezét, az ajtóhoz vezette s lemutatott a földre. Ott látta az emberét, amint kétségbeesett erőlködéssel emeget és ejt vissza egy élettelen, lucskos tömeget. Aztán megismerte a piros kendőt is, hogy az övé. Utoljára megismerte önmagát is az elalélt tömegben. Remegve, tétovázva indult.

A bírő ott állott mögötte, szeliden tuszkolta előre:

— Eredj vezetelni. Ne feleltsd el, hogy meg kell bocsátanod s meglátod, milyen szép lesz így az élel!

Varga Bírő Márton örömeiben egy nagyot kiáltott, amikor a felesége végre felnyitotta a szemét.

— Hát, mégis csak meghallgatott a jóságos Isten. De nem bántatsk én egy szóval sem többet, csakhogy mégegy-szer visszajöhettél s jóvátehelem, amit elhibáztam.

Az asszony szeliden mosolygott rá:

— Mint egy rossz álmot, ellelejtünk mindent. Új életet kezdünk...

Erőtlen kezét urának a reszkető kérés tenyerébe tette.

Odafentről a bírő lemosolygott.

(A Pásztorújság legújabb számából.)

SZERKESZTŐ-ÜZENETEM

I. Sorsolásunk eredménye:

a) A 4001-től 5000-ig beérkezett új előfizetők sorsolásánál, mint bejelentő 1000 L-t nyert Török József Nagykend (Kisküküllő megye), s mint bejelentett új előfizető 500 L-t nyert ifj. Demeter István Nagykend.

b) Összes előfizetőink közül, akiknek előfizetése 1925 XII. 31-ig rendben van, 1000 L-t nyert ifj. Tócsis Péter Uppalota. (Bihar m.)

c) 150 drb román sajtószindikátusi sorsjegyük (számuk 227211-től 227290-ig 80 drb, 430396-től 430400-ig 5 drb, 775536-től 775545-ig 10 drb, 971146-től 971200-ig 55 drb, összesen 150 drb.) december 16-án megtartandó

sorsolásán esetleg megnyert összes nyerményen egyenlő arányban osztozkodnak a fentiekén kívül: Jójárth Elek Izgár, Angyal Antal Petroszény, Kovács Ica Nagyszalonta, Szilágyi Sándor Lupény, Pál Gábor Csik-somlyó, Kovács István Kézdivásárhely (két-szer), Imre András hangya Magyargyerőmonostor, Hénter Gyula Kőszegremete, Szűcs Ferenc Nagyvarjas, Női Felsőkereskedelmi Iskola Erzsébet Önképzőkörre Kolozsvár, Mihály Mózes Málnás, Dr. Ujfalusi Sándor Élesd, N. Kólya Lajos Berettyószőlak, Papp Mihály Krasznarécse, Orbán Elek Csikcsicsó, Ifj. Bíró Máté Csegez, Stadler Mátyás Bűr-kös, Bodó Györgyné Gyergyóvasláb és Mike Gyula Barót.

K. Sz. I. Bogdánd, Sz. J. Menyő, L. M. Szatmár, M. A. Medgyes, S. L. Szilágyperecsény, B. G. Kézdivásárhely (rendben 1925 XII. 31.), Ifj. B. Gy. Farnos, D. A. Felek, S. M. Székely-bethlenfalva, B. A. Dés, K. J. Nagykaroly, F. I. Menyő, H. M. Bánffyhuynad, S. M. Mikóujfalu, T. L. Bulcsi, M. G. Nagykend, K. B. Felső-detrehemi telep, V. S. Zernest, M. V. Leicsmér, J. D. Homoródszentpéter, Sz. M. Erendréd, M. B. Mikola, B. J. Szalárd.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

B. M.-né Székelypetőfalva. Új előfizetőért köszönet, mutatványszámok kiküldve, a 100 L-el előfizetés rendben 1925 XII. 31-ig, üdvözlünk.

F. Gy. Lupény. Svábbogár Írtására a következő eljárások ismeretese: 1. foszforpasztát, amelyet mindjárt letrunk, ugyanannyi súlyrészt szluppall old fel s ezt az oldatot vagy tányéron tessz oda, vagy pedig oda kenel, ahol a svábok mutatkoznak. A foszforpaszta recipéje ez: 24 rész forró vízben felolvaszt egy rész foszfort; forrás közben hozzákever 18 rész rozslisztet és 5 rész cukrot. 2. Apró deszkákat megken madárennyvel s ezeket odaállítgatja, ahol a svábbogarak előbujnak. 3. A svábbogarak tartózkodási helyén minden lyukat és rést elken egy masszával, amelynek ez az összetétele: frissen égetett gipsz és timsóoldat. 4. Két rész porrártott boraxot, 1 rész lisztet és 1 rész cukrot összekever, a keveréket elszórja ott, ahol a svábbogarak mutatkozni szoktak. 5. Vastagra befőt borsót, reszelt sárgarépát, barna kenyéret elkever kályhafestéssel vagy vasreszelékkel. 6. Ugy is lehet írtani, hogy éjjelre kacsát zár abba a helyiségbe, ahol a svábbogár jelentkezik.

E. L. Nagysomkut. Megfelelő írásait szívesen közöljük, üdvözlöt. — B. B. Kisenyed. Javítva 1 példányra, 1925 I-től fizetendő 100 Lei, üdvözlöt. — M. I. Kadicsfalva. Cim javítva, 1925 XII. 31-ig fizetendő 80 L, üdvözlötünk.

— B. J. Torda. Rendelését átadtuk könyvkereskedésünknél (Str. Regina Maria 1.) — J. J. Szászfalu. Előbbi üzenet ide is szól, címe jó, kért számok elküldve. — K. A. Kásonyakabfalva. Kért könyveket utánvétellel megküldöttük. — P. A. Kézdivásárhely. 1. Ipariskolák csak államiak s kivétel nélkül román tannyelvűek. Igen sok van az országban különböző fokozatokban u. m. kézművesiskolák, alsófokú szakiskolák, felsőipariskolák és az

üzemvezető Iskola Clujon. 2. A felső ipariskolához és üzemvezető iskolához négy középiskola elvégzése szükséges, előzetes gyakorlattal év nem kell. 3. Négy évfolyamuk: a clujli gépészeti electrotechnikai. Sikeres elvégzés után műegyetemre beláthatnak, mert rendszeresen el vannak foglalva reggel 8-tól este 6-ig. Egy-éves önkéntességi joguk van. A clujli Intézetnek internátusa van (Cluj, Strada Gh. Barihtu No. 26.) Kereskedelmi Iskola Magyar Tagozatának Igazgatósága Kolozsvár — címre. — M. P. Vervölgy, Kr. K. Dicsőszentmárton, L. A. Ozsdola, Sz. Gy. Szászfenes. Iparilyben küldött levelüket ellentézésre áttettük az illetékes Magyar Párthoz (Monostori-ut 18. I. e.)

Beérkezett és nyugtázni kért pénzek: S. M. Székelybethlenfalva 70, Takarékpénztár Vizakna 500, K. J. Siménfalva 50 (rendben 1926 II. 1.), Ifj. G. J. Felsőcsernáton 100 (rendben 1925 XII. 31.), Sz. L. Pankota 177 (előfizetés és 7 naptár rendben), Ref. Ielkész Árpád 300, B. P. Batiz 100 (rendben 1926 V. 1.), T. I. Marosgombás 200 (rendben 1925 XII. 31.). F. L. Benczéd 100 lej.

Ingyen kapja meg idei naptárunkat, ha két új előfizetőt szerez!

Apróhirdetések.

Jutalmat fizetnek annak, kinek ajánlata folytán vidékre földbirtokos családhoz, jól főző mindenest csakácsnóknak október elsejére beállhatok. Cim a kiadóban.

Családok, cipészek, szabók, szűcsök, varrónők, akiknek az eredeti Singer varrógép nélkülözhetetlen, szükségletüket készpénz vagy 30 havi részletfizetés mellett szerezzék be nmlam Finta Géza volt telekkönyvvizsgáló, a Singer-cég bizományosa. Ibasfalva—Erzsébetváros, Str. Horia 24. sz.

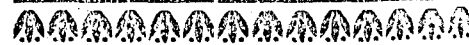
Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Karolyndi, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87.

A Zsoldos-tanintézet

Magyarország legrégebb, legismertebb és legnagyobb középiskolai előkészítő tanintézete. Tanulmányaikban elmaradt tanulók rövid idő alatt pótolhatják mulasztásaikat a Zsoldos-tanintézet révén. Egy év letorgása alatt négy osztályból is vizsgázhatnak az intézet tanítványai állami közép iskolákban. A Zsoldos tanintézet tanítványainak sikeres vizsgájáért teljes anyagi felelősséget vállal. Levélbeli-kérdézősködésre készséggel ad felvilágosítást szíveségből az

„Erdélyi Élet”
kiadóhivatala Arad.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

A szerkesztésért felel:
OVALLAY DOMOKOS.

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.